

**ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА
ТЕХНОЛОГІЙ**
ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ТЕХНОЛОГІЙ ТА ПРАВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ І ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ І ОПОДАТКУВАННЯ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОБЛІК У ЗАРУБІЖНИХ
КРАЇНАХ

Затверджено:

Протокол засідання кафедри
фінансів, обліку і оподаткування
№ 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри ФОО

С.М. Шуляренко

Викладач	ШПИРКО Ольга Миколаївна Кандидат економічних наук, доцент
Посилання профіль викладача на сайті ДУІТ	Шпирко Ольга Миколаївна
E-mail	olja53@ukr.net
Факультет, Кафедра	Факультет Управління і технологій/ Кафедра фінансів, обліку і оподаткування м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 602 телефон: +38044 591-51-08
Консультації	Кожен понеділок та середу з 14 до 16 м. Київ, вул. Івана Огієнка, 19, каб. 602 або за ZOOM посилання

Офіційна назва освітньої програми	Облік і оподаткування
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань, спеціальність	07 «Управління та адміністрування» 071 «Облік і оподаткування»
Статус дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Цикл дисциплін професійної підготовки, вибіркова
Курс / Семестр викладання	3/6
Обсяг дисципліни	4 кредитів ECTS / 120 загальна кількість годин
Види та кількість аудиторних занять, денна/ заочна	Лекції – 16 годин / 4 годин Практичні заняття – 14 години / 4 години
Форма контролю	Залік
Локація та матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія згідно з розкладом. Мультимедійний проектор, мережа Internet.
Мова викладання	Українська

Мета вивчення дисципліни	Ознайомлення студентів з особливостями обліку зарубіжних країн. Знання цієї дисципліни дасть змогу з нових позицій опрацювати національні стандарти обліку і знайти шляхи вдосконалення національної облікової системи із використанням досвіду зарубіжних країн.
Загальні компетентності	ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 03. Здатність працювати в команді. ЗК 05. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення. СК 06. Здатність здійснювати облікові процедури із застосуванням спеціалізованих інформаційних систем і комп'ютерних технологій. СК 09. Здійснювати зовнішній та внутрішній контроль діяльності підприємства та дотримання ним законодавства з бухгалтерського обліку і оподаткування. СК11. Здатність демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
Програмні результати навчання	ПРН 3. Визначати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПРН 4. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПРН 16. Аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві.

ЧИМ ЦІКАВИЙ КУРС:

Після вивчення даної дисципліни студенти будуть знати: сутність та перспективи розвитку облікової системи, відмінні риси та класифікацію національних систем бухгалтерського обліку різних країн, наявність та використання національних принципів та стандартів, особливості бухгалтерської професії за кордоном, особливості обліку активів та пасивів в різних країнах світу, форми побудови та вимоги до складання звітності в різних країнах.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Змістовий модуль 1

Тема 1. Загальноприйняті принципи і системи обліку в зарубіжних країнах

Роль обліку в системі управління. Необхідність уніфікації та стандартизації обліку у міжнародному масштабі. Загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку. Міжнародні організації по стандартизації обліку. Склад і загальна характеристика міжнародних стандартів фінансової звітності та бухгалтерського обліку. Класифікація та особливості систем (моделей) бухгалтерського обліку різних країн світу. Технологічний процес і процедури фінансового обліку: рахунки, етапи облікового циклу, допоміжні документи.

Тема 2. Фінансова звітність, її зміст та інтерпретація в зарубіжних країнах

Призначення, склад і загальна методика складання фінансової звітності. Міжнародні стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку, які регламентують фінансову звітність компанії. Характеристика річної звітності компанії. Баланс (Звіт про фінансовий стан), його побудова, зміст і класифікація статей. Події після дати Балансу. Звіт про прибутки та збитки, його зміст і формати.

Методика складання Звіту про прибутки та збитки. Звіт про рух грошових коштів, його призначення та зміст. Методи складання Звіту про рух грошових коштів. Звіт про зміни у власному капіталі, його призначення та зміст. Примітки до фінансової звітності. Форми фінансової звітності США та країн ЄС.

Тема 3. Облік грошових коштів та розрахунків з дебіторами

Склад грошових коштів, характеристика рахунків для їх обліку. Відмінності обліку грошових коштів США та країн ЄС. Порядок відображення грошових коштів у звітності. Облік та контроль касових операцій і грошей у касі. Облік створення і використання фонду дрібних сум, його особливості в різних країнах світу. Документальне оформлення, облік і контроль операцій по банківських рахунках. Склад короткострокових фінансових інвестицій, їх оцінка. Відображення в обліку та фінансовій звітності короткострокових фінансових інвестицій. Міжнародні стандарти, які регламентують визнання та оцінку дебіторської заборгованості. Види, класифікація та оцінка дебіторської заборгованості. Облік рахунків до одержання. Методи відображення в обліку наданих знижок. Облік наданих знижок і повернення проданих товарів, облік податку на додану вартість. Ставки ПДВ в різних країнах світу. Методи розрахунку резерву сумнівних боргів. Особливості обліку сумнівної дебіторської заборгованості. Порядок відображення дебіторської заборгованості у фінансовій звітності.

Тема 4. Облік товарно-матеріальних запасів

Поняття та склад товарно-матеріальних запасів. Міжнародні стандарти, які регламентують методологічні принципи оцінки запасів, Особливості обліку та відображення у фінансовій звітності запасів. Визначення вартості запасів. Системи обліку товарно-матеріальних запасів: система постійного та система періодичного обліку. Облік руху запасів в системі рахунків. Методи оцінки собівартості запасів, їх порівняльна характеристика і вплив на фінансові результати підприємства.

Змістовий модуль 2

Тема 5. Облік довгострокових активів

Міжнародні стандарти, які регламентують визнання довгострокових активів. Склад, класифікація та оцінка довгострокових активів. Критерії визнання довгострокових активів. Первісна оцінка та переоцінка основних засобів. Облік надходження та вибуття основних засобів. Методи розрахунку та облік амортизації основних засобів. Облік переоцінки (уцінки та дооцінки) основних засобів. Особливості обліку довгострокових активів в США та країнах ЄС. Облік природних ресурсів та їх виснаження. Суть нематеріальних активів, їх класифікація та оцінка. Облік надходження, амортизації і вибуття нематеріальних активів. Порядок відображення довгострокових активів у фінансовій звітності.

Тема 6. Облік фінансових вкладень та консолідована звітність

Методологічні засади, питання класифікації щодо фінансових інвестицій, які регламентуються міжнародними стандартами. Види фінансових інвестицій, їх характеристика, методи, порядок оцінки та відображення у фінансовій звітності. Облік довгострокових інвестицій у боргові зобов'язання (облігації) і порядок амортизації премії та дисконту по придбаних облігаціях. Облік довгострокових інвестицій у акції. Облік інвестицій в асоційовані компанії. Особливості обліку довгостроковий фінансових інвестицій залежно від методу їх оцінки. Призначення, склад та порядок подання консолідованої фінансової звітності. Принципи та процедури консолідації фінансових звітів. Методика і техніка складання консолідованої фінансової звітності.

Тема 7. Облік зобов'язань

Поняття, види короткострокових зобов'язань, їх оцінка та визнання. Облік комерційних та розрахункових знижок, наданих постачальниками. Види векселів та особливості їх відображення в обліку та фінансовій звітності. Облік заробітної плати та зобов'язань по заробітній платі.

Зміст і оцінка довгострокових зобов'язань та їх призначення. Види облігацій, порядок їх випуску та визначення теперішньої вартості. Облік довгострокових облігацій, випущених (реалізованих) за номінальною вартістю, зі знижкою (дисконтом), з премією. Методи нарахування амортизації дисконту і премій по випущених облігаціях. Облік викупу облігацій і перетворення їх в акції. Порядок відображення короткострокових і довгострокових зобов'язань у фінансовій звітності. Види та облік лізингових операцій та особливості їх відображення у фінансовій звітності.

Тема 8. Облік власного капіталу і розподілу прибутку в компаніях

Порядок створення компанії. Складові власного капіталу та їх відображення у фінансовій звітності. Види, характеристика акцій та їх оцінка. Портфель власних акцій компанії. Облік випуску (продажу) простих та привілейованих акцій. Облік викупу власних акцій. Облік конвертації привілейованих акцій у прості. Умови розщеплення акцій та їх облік. Прибуток на акцію. Особливості обліку нарахування та виплати дивідендів. Облік податку на прибуток та розподілу прибутків компанії. Облік ліквідації компанії за різних умов структури капіталу.

Результати навчання: Після вивчення курсу студенти зможуть аналізувати розвиток систем, моделей і методів бухгалтерського обліку на національному та міжнародному рівнях з метою обґрунтування доцільності їх запровадження на підприємстві. Розуміти місце і значення облікової та аналітичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу та контролю господарської діяльності підприємств.

Індивідуальні завдання

Для стимулювання науково-дослідницького й творчого інтересу здобувачів вищої освіти і здобуття ними навичок наукової діяльності вони залучаються до виконання додаткових видів робіт в певних проєктах, ця діяльність враховується при підведенні підсумків роботи здобувачів вищої освіти у семестрі. Так, наприклад, здобувачам вищої освіти може бути запропоновано виконання рефератів за темами дисципліни «Облік у зарубіжних країнах» у вигляді презентацій та захистити її на практичному занятті. Найкращі рекомендуються до виступу на науково-практичній конференції.

Індивідуальні види робіт можуть бути змінені та доповнені за ініціативою викладача або здобувача освіти (за погодженням із викладачем).

ОЦІНЮВАННЯ

Форми поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль – 100 балів Підсумковий контроль – залік
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	
Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру.	

Методи поточного контролю: - усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, читання тексту, повідомлення на задану тему та ін.); - письмовий контроль (контрольна робота в письмовій формі, реферат, есе, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.);

- комбінований контроль; - тестовий контроль та ін

Відвідування лекцій:

За відвідування кожної лекції нараховується 2 бали. Максимальна сума становить 16 балів.

Практичні заняття:

Оцінюються за активністю здобувачів освіти на заняттях, їх відповідями, доповідями та ступенем залученості у дискусії (до 12 балів).

Максимальна сума становить 12 балів за кожне заняття, 84 бали - максимальна сума.

Самостійна робота

Написання та захист реферату (тематика погоджується із викладачем курсу) у вигляді доповіді та/або презентації оцінюються у 10 балів.

Підсумковий контроль - Залік

Здобувач отримує підсумкову оцінку за результатами поточного контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, становить 100.

Якщо протягом семестру здобувачем за поточним контролем набрано більше 100 балів, то вони прирівнюються до 100.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни та пройшовши процедуру визнання згідно [Положення про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#).

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS			
Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
82-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального, робота з двома – трьома незначними помилками
75-81		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконанні, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками
64-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, містять помилки, робота з трьома значними помилками
60-63		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота, що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота що потребує доробки
1-34		F	«Безумовно незадовільно» теоретичний зміст курсу не

			освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки
--	--	--	---

ІНФОРМАЦІЙНО- МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення:

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Конспект лекцій.
3. Посилання на Google Classroom: [Облік у зарубіжних країнах](#)
Електронні ресурси бібліотеки ДУІТ: <https://library.duit.in.ua>.

Список рекомендованої літератури

Базова:

1. Беленкова М.І. Облік у зарубіжних країнах: навч. посібник / М.І. Беленкова, С.І. Василішин / Харк. нац. аграр. ун-т ім. В.В. Докучаєва. Х.: Вид-во «Діса плюс», 2017. 224 с.
2. Бондар М.І., Верига Ю.А., Мельник С.І., Хоменко Н.В. Облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник/ МОН МС України, Вищий навчальний заклад Укоопспілки "Полтавський університет економіки і торгівлі". Київ: Центр учбової літератури, 2018. 216 с.
3. Онищенко В.О., Бондар М.І., Дубовая В.В. Облік у зарубіжних країнах: підручник/МОН України, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Київ: Центр учбової літератури, 2018. 576 с.
4. Ткачук І. М. Облік у зарубіжних країнах: Конспект лекцій для студентів напрямів підготовки 6.03050901 «Облік і аудит» та 6.03050301 «Міжнародна економіка» денної і заочної форм навчання. Луцьк : Луцький НТУ, 2016. 56 с.
5. Єфіменко В.І., Лук'яненко Л.І., Небильцова О.В., Максименко А.В. Облік у зарубіжних країнах: підручник/ МОН МС України, Державний навчальний заклад "Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана". Київ: КНЕУ, 2013. 311 с.
6. Лучко М.Р., Бенько І.Д., Яцишин С.Р., Мельник Н.Г. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 390 с.

Допоміжна:

1. Мощицький О.С., Мощицька Т.О. Облік у зарубіжних країнах: навчальний посібник/ МОН України, Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут". Харків: ХАІ, 2018. 56 с.
2. Лучко М.Р., Бенько І.Д., Яцишин С.Р., Мельник Н.Г. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 390 с.
3. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>.
4. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
5. Google Академія. URL: <https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>.

Додаткова інформація

Детальнішу інформацію щодо методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи та повного списку літератури наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів ДУІТ:

[Кодекс академічної доброчесності Державного університету інфраструктури та технологій](#)

[Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у Державному університеті та технологій](#)

[Положення про Комісію з академічної доброчесності у ДУІТ та Комісію з етики та управління конфліктами у сфері академічної доброчесності у ДУІТ](#)

Порушення [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#) є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним.

Списування під час контрольних заходів заборонені.

Усі письмові роботи, виконані в електронному вигляді (реферати), перевіряються на наявність плагіату згідно з [Положенням про порядок перевірки навчальних, кваліфікаційних, науково-методичних наукових та інших робіт на наявність ознак академічного плагіату у ДУІТ](#). У випадках виявлення порушення – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності ДУІТ](#).

Щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік) навчання може відбуватися в онлайн (або змішаній) формі за погодженням із деканом факультету.

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «[Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здобувачами вищої освіти ДУІТ](#)».